nieuws

Grondwettelijk Hof fluit hervorming vergunningsbetwistingen deels terug

nieuws

Het Grondwettelijk Hof heeft dinsdag twee voorwaarden vernietigd uit het Vlaams decreet dat het beroep tegen een omgevingsvergunning hervormt. Dat meldt Vlaams minister van Omgeving Zuhal Demir (N-VA). Het gaat over de relativiteitseis en de attentieplicht. Oppositiepartij Groen en verschillende natuur- en milieuorganisaties reageren tevreden.

12 APRIL 2023 – LAATST BIJGEWERKT OM 12 APRIL 2023 15:19

Lees meer over:
omgevingsvergunning

In 2021 keurde het Vlaams parlement een decreet goed waarbij beroepsprocedures tegen omgevingsvergunningen slechts onder voorwaarden kunnen worden aangevochten bij de Raad voor Vergunningsbetwisting. Hiermee wilde de regering komaf maken met ellenlange procedureslagen en een “onredelijk misbruik van beroep”. Maar verschillende burgers en verenigingen stapten naar het Grondwettelijk Hof omdat de toegang tot de rechter bemoeilijkt zou worden door de extra opgelegde voorwaarden. Met succes, blijkt nu.

Relativiteitseis en attentieplicht sneuvelen

Het Grondwettelijk Hof oordeelt dinsdag dat de toegang tot de rechter wél degelijk kan worden onderworpen aan ontvankelijkheidsvoorwaarden, voor zover deze niet te ver gaan, stelt minister Demir. "Met één van drie voorwaarden ziet het Hof geen enkel probleem. Iemand mag slechts een vergunning aanvechten als men kan bewijzen dat men zélf benadeeld wordt. De andere twee voorwaarden, waaronder die om zo vroeg mogelijk in de procedure bezwaren kenbaar te maken, overleven het oordeel van het Hof niet", betreurt ze.
Het gaat om de 'relativiteitseis' die stelt dat de wetgeving die wordt ingeroepen bedoeld moet zijn om de belangen van de beroeper te beschermen. Ook is het Hof het niet eens met de 'attentieplicht', wat wil zeggen dat het middel dat wordt

ingeroepen ook moet zijn aangehaald tijdens een eerdere inspraakmogelijkheid. "Het Hof toetst die drie voorwaarden aan het recht op toegang tot de rechter en het recht op bescherming van een gezond leefmilieu. Het Hof oordeelt dat de voorwaarde van de belangenschade die toets kan doorstaan, maar dat dat niet het geval is voor de relativiteitseis en de attentieplicht. Het vernietigt bijgevolg die laatste twee voorwaarden", citeert de minister in haar mededeling.
Demir betreurt de vernietiging en laat het arrest bestuderen. "De bedoeling is immers nooit geweest om toegang tot de rechter onmogelijk te maken, maar wél om het aantal beroepsprocedures te beperken", stelt ze.

Niet langer “monddood”

Oppositiepartij Groen is opgelucht dat het Grondwettelijk Hof minister Demir terugfluit. Door het nieuw decreet moest wie een omgevingsvergunning wilde aanvechten voortaan vanaf het begin álle argumenten daarvoor op tafel leggen, klinkt het. Ook eiste minister Demir voortaan eigenbelang: alleen wie rechtstreeks betrokken was, zou nog kunnen protesteren. Die voorwaarden worden door het Hof vernietigd.

"Minister Demir bemoeilijkte milieuprotest zo erg dat ze burgers eigenlijk monddood maakte. Het is een opsteker dat het Grondwettelijk Hof hier een stokje voor steekt", klinkt het bij een tevreden Vlaams parlementslid Mieke Schauvliege. "Wie protest wilde aantekenen, moest door de eis tot volledigheid als vanzelfsprekend een advocaat onder de arm nemen, een burger kent immers niet het volledige wetboek. Dat maakte protest een stuk moeilijker én duurder", aldus Schauvliege. "Dat die wetgeving te ver ging, dat bevestigt nu het Grondwettelijk Hof. Dat is een hele opluchting."
Voorts kon alleen wie direct betrokken was bij de feiten, protest aantekenen. Ook dat element gaat op de schop. "Pas op het moment dat je eigen gevel inzakt, had je het recht om protest aan te steken tegen grondwaterwinning. Dat is compleet waanzinnig: milieu en natuur zijn van maatschappelijk belang en treffen ons allemaal. Het Grondwettelijk Hof erkent dat nu, gelukkig", vervolgt Schauvliege.

“Redelijkheid zegeviert”

Ook natuur- en milieubewegingen reageren opgetogen. “Door de vernietiging van die twee voorwaarden, krijgen burgers die opkomen voor natuur en milieu opnieuw een échte stem”, klinkt het in een gezamenlijk persbericht van onder meer Natuurpunt, Bond Beter Leefmilieu (BBL), Greenpeace en WWF.
Voor de organisaties kon de relativiteitseis, waarbij burgers een eigen belang moesten aantonen, niet door de beugel. “Denk bijvoorbeeld aan de bescherming van bedreigde soorten of de problematiek rond stikstof. Voor een milieuvereniging is dat niet zo problematisch, het staat als doel in hun statuten. Maar voor burgers is dat behoorlijk lastig: welk persoonlijk belang heeft een individu bijvoorbeeld bij het correct naleven van de beschermingsregels voor orchideeën of weidevogels? Zulke vragen alleen al leidden tot oeverloze discussies in de rechtbank. Het gevaar dreigde dat burgers nog moeilijk voor algemene, maatschappelijke belangen zouden kunnen opkomen”, verduidelijken ze.
Ook over de attentieplicht zijn ze tevreden dat die geschrapt wordt. “In de praktijk kwam dat erop neer dat je haast onmiddellijk een advocaat moest inschakelen, ook al in de fase van het openbaar onderzoek”, stelt Erik Grietens van BBL. Dit leidde volgens hem tot klassenjustitie: toegang tot de rechter was vooral voor wie het zich financieel kon veroorloven.
“Terwijl de decreetgever deze voorwaarden in het leven riep om procedures te versnellen, bleek het in de praktijk de procedures enkel maar te verlengen”, voegt Frederik Mollen van Natuurpunt eraan toe. “Alvorens de debatten in de rechtbank gingen over de inhoud van de zaak, werd er ellenlang gedebatteerd of burgers überhaupt wel het recht hadden om bepaalde middelen aan te wenden om een vermeend onwettige vergunning in vraag te stellen. Het Hof maakt nu komaf met deze oeverloze en tijdrovende debatten waar enkel advocaten beter van werden”, concludeert hij.
“We roepen decreetgever op om inspraak, participatie en toegang tot de rechter voortaan serieus te nemen in plaats van te ondergraven.”

Uitgelicht

Hervorming vergunningsbetwistingen krijgt groen licht

nieuws

Het Vlaams parlement heeft woensdag het ontwerpdecreet goedgekeurd dat het beroep tegen een omgevingsvergunning hervormt. Wie een vergunning wil aanvechten voor de Raad voor V...

20 MEI 2021

Lees meer

Bron: Eigen verslaggeving / Belga

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

---

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |
Privacy policy
Copyright
Cookie Policy
Cookie instellingen aanpassen

Crafted by Brigada